

GS Zwolle-Zuid 2008: Echtscheiding en hertrouwen

I Revisieverzoek tegen de GS Amersfoort-C 2005

Materiaal:

brief van de Gereformeerde Kerk te Groningen-Oost dd 25 februari 2007, waarin gevraagd wordt om met handhaving van de bestaande gronden, Generale Synode Amersfoort-Centrum 2005, Acta art. 57, besluit 3 te vervangen door een tekst in deze trant: 'Uit te spreken dat in de Gereformeerde Kerken in de regel nieuwe huwelijken na een echtscheiding pas kerkelijk bevestigd zullen worden als de kerkenraad daarvoor expliciet toestemming heeft gegeven en als tijdens de voorlezing van het bevestigingsformulier door passende toevoegingen duidelijk uitkomt dat sprake is geweest van een eerder maar ontbonden huwelijk'.

Besluit 1:

Acta GS Amersfoort-Centrum 2005, art. 57, besluit 3 met de bijbehorende gronden, als volgt aan te passen:

uit te spreken, dat in principe in de Gereformeerde Kerken hertrouwen na een scheiding niet passend wordt geacht bij de stijl van het Koninkrijk van Christus. Wanneer een kerkenraad om gegronde redenen niettemin met een volgend huwelijk instemt, ziet hij, op dezelfde wijze als bij een eerste huwelijk, toe op de kerkelijke bevestiging ervan. De kerkenraad ziet daarbij tevens toe op een, voor zover noodzakelijk, aan de omstandigheden aangepast gebruik van het formulier voor de kerkelijke bevestiging van het huwelijk.

Grond 1:

de Heilige Schrift legt alle nadruk op Gods bedoeling met het huwelijk als een levenslange verbintenis (Mat. 19:6);

Grond 2:

het past bij de stijl van het koninkrijk, zoals de Here Jezus ons die geleerd heeft, grote nadruk te leggen op het karakter van het gegeven jawoord. Een eenmaal gegeven belofte van trouw blijft gelden, zolang de andere partij nog geen volgend huwelijk gesloten heeft;

Grond 3:

kerkenraden houden een eigen verantwoordelijkheid t.a.v. de vraag of een tweede huwelijk na echtscheiding aanvaardbaar is en kerkelijk bevestigd kan worden.'

Gronden:

1. de GK te Groningen-Oost maakt terecht bezwaar tegen de, niet in de gronden verantwoorde, afwijking van art. 70 KO die met besluit 3 gegeven is en draagt goede argumenten aan, om in het geval van een huwelijk na een scheiding een daarbij passende vorm van de huwelijksbevestiging te kiezen;
2. de voorgestelde besluittekst scheidt duidelijkheid, omdat de onderliggende bedoeling van art. 57, besluit 3, die door de gronden 1 en 2 wordt onderbouwd, maar nergens in de besluiten van de GS Amersfoort-C 2005 wordt verwoord, expliciet wordt gemaakt;
3. door art. 70 KO ook te handhaven ten aanzien van een volgend huwelijk na scheiding, wordt lichtvaardig afwijken van het in dit besluit verwoorde principe tegengegaan;
4. door deze herziening van besluit 3 wordt tevens tegemoet gekomen aan de wens van de Raad van Advies 'besluit 3 van de GS Amersfoort 2005 te bekijken op bruikbaarheid en kwetsbaarheid'.

Besluit 2:

uitgangspunt 5 onder Acta GS Amersfoort-C 2005, art. 57, besluit 6 als volgt te herformuleren: Besluit een kerkenraad niettemin in te stemmen met het sluiten van een volgend huwelijk, dan ziet hij, op dezelfde wijze als bij een eerste huwelijk, toe op de kerkelijke bevestiging ervan. Hij ziet daarbij tevens toe op een, voor zover noodzakelijk, aan de omstandigheden aangepast gebruik van het formulier voor de kerkelijke bevestiging van het huwelijk.

Grond:

aanpassing van Acta GS Amersfoort-C 2005, art. 57, besluit 3 vraagt om deze aanpassing.

II Door GS Zwolle-Zuid 2008 herziene uitgangspunten en richtlijnen

Uitgangspunten:

- 1 Het huwelijk is door de Here ingesteld. Deze hechte band tussen man en vrouw mag niet door mensen ontbonden worden (Gen.2:24; Mal. :14-16; Mat.19:3-9; 1 Kor.7:10-11). Echtscheiding is een ernstig kwaad, dat zoveel mogelijk voorkomen en bestreden moet worden. Leven naar de stijl van het koninkrijk van Christus betekent dat we bij alle huwelijksmoeiten inzetten op verzoening en herstel van de relatie.
- 2 Indien een huwelijk ten gevolge van zonden of door de gevolgen van de zondeval is aange-tast, dient in navolging van Christus middels berouw, vergeving en verzoening gestreefd te worden naar het herstel van de huwelijksband en/of in de weg van zelfverloochening de hu-welijksband zoveel mogelijk te worden bewaard.
- 3 In geval van de feitelijke beëindiging van de huwelijksband past het het meest bij de stijl van het koninkrijk van Christus het huwelijk formeel in stand te laten en te kiezen voor een op-lossing waarbij de partners onderling afspraken maken en (doen) vastleggen of voor schei-ding van tafel en bed.
- 4 Ook in de hiervoor bedoelde situaties blijft de gegeven trouwbelofte van kracht, zolang een van de beide partijen nog geen ander huwelijk heeft gesloten. Daarom past hertrouwen na een scheiding in principe niet bij de stijl van het koninkrijk van Christus.
- 5 (Gewijzigd door de GS Zwolle-Zuid 2008) Besluit een kerkenraad niettemin in te stemmen met het sluiten van een volgend huwelijk, dan ziet hij, op dezelfde wijze als bij een eerste huwelijk, toe op de kerkelijke bevestiging ervan. Hij ziet daarbij tevens toe op een, voor zo-ver noodzakelijk, aan de omstandigheden aangepast gebruik van het formulier voor de ker-kelijke bevestiging van het huwelijk.

Richtlijnen:

- 1 Wanneer zich een scheiding dreigt voor te doen in het huwelijk van kerkleden, zal de kerken-raad zijn herderlijke zorg voor de betrokkenen gestalte geven in troost, bemoediging en ver-maan. Indien de kerkenraad op basis van gesprekken met betrokken partijen zich een oor-deel vormt over de situatie, zal dit oordeel geargumenteed in de notulen worden vastgelegd.
- 2 Indien de kerkenraad behoefte heeft aan advies, bijvoorbeeld indien tussen de kerkenraad en de betrokken gemeenteleden verschil van inzicht blijft bestaan over de vraag of in de beëin-diging van het huwelijk en/of een opvolgend huwelijk moet worden berust in het licht van Gods Woord, dan kan de kerkenraad advies vragen aan de Raad van Advies. Ook kan de ker-kenraad naar art. 41 K.O. advies vragen aan de classis.
- 3 Indien betrokkenen (of één van hen) vertrekken naar een andere gemeente, gedurende de tijd dat de sub 3 genoemde situatie zich voordoet, wordt aan de kerkenraad aldaar beknopt de informatie verstrekt die noodzakelijk is voor de overdracht van de ambtelijke zorg. Voor-dat de andere kerkenraad wordt ingelicht, zal de betrokken broeder en/of zuster op de hoog-te worden gesteld van de inhoud van deze informatie.
- 4 Is de echtscheiding een feit geworden, dan wordt op de attestatie vermeld: "deze broeder/zuster is gehuwd geweest. Het huwelijk werd op (datum) ontbonden door echtscheiding. Hij/zij was op dat moment lid van de Geref. Kerk te..."
Indien een kerkenraad nadere informatie nodig heeft, met name ter beoordeling van een eventuele nieuwe huwelijksluiting, zal hij met medeweten van de betrokkene zich wenden tot de raad van de in de attestatie genoemde kerk.
- 5 Overleg zal plaatsvinden tussen kerkenraden die met dezelfde huwelijksbreuk en echtschei-ding te maken krijgen. De resultaten van dit overleg zullen schriftelijk worden vastgelegd.
Indien zich tussen de betrokken kerkenraden een verschil voordoet in de beoordeling van een huwelijksbreuk en zij tot verschillende oordelen komen ten aanzien van tuchtoefening en/of kerkelijke bevestiging van een nieuw huwelijk, zal aan de Raad van Advies dan wel de classis van de kerk die in de desbetreffende zaak een beslissing moet nemen, advies worden ge-vraagd.
- 6 In situaties van echtscheiding of hertrouwen, waarbij sprake is van verwerping van vermaan en verharding in de zonde, zal de kerkenraad censuur toepassen naar art. 76 K.O.
Een kerkenraad zal de aanvullende maatregel toepassen in situaties die bekend zijn gewor-den in de gemeente en waar het uitblijven van een publiek signaal ondermijnende effecten kan hebben op anderen.
De mededeling aan de gemeente kan zowel plaatsvinden in situaties waarin een kerkenraad betrokkene(n) niet afhoudt van het heilig avondmaal als in situaties waarin daarvan (nu of la-ter) wel sprake kan zijn.
- 7 Het verdient aanbeveling dat elke kerkenraad een huwelijks catechese verzorgt en dat het volgen van die catechese krachtig wordt gestimuleerd voor hen die zich op hun huwelijk voorbereiden en te zijner tijd een kerkelijke huwelijksbevestiging zullen aanvragen.